

สรุปการอบรม วิชาการสัญจร
การใช้ปรอทอย่างปลอดภัย
ในงานทันตกรรม

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ จากเงิน

กองทุนสนับสนุนวิชาการ
กรมการแพทย์

การอบรมวิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๓

๑. หลักการและเหตุผล

การจัดการควบคุมและป้องกันที่ดีภายในสถานบริการช่วยลดการสะสมและลดการปนเปื้อนของปรอทต่อสภาพแวดล้อมตามมา ทำให้ผู้ป่วยและผู้ปฏิบัติงานบูรณะฟันลดโอกาสเสี่ยงต่อการสูดไอปรอทโดยไม่รู้ตัวในระหว่างการบูรณะฟันในขั้นตอนต่าง ๆ อาจส่งผลให้สารปรอทสะสมอยู่ในร่างกายจนก่อผลเสียต่อสุขภาพ โดยเฉพาะสมองส่วนกลาง และไต หลักฐานยืนยันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากพิษปรอทที่เกิดจากการสะสมในอวัยวะต่าง ๆ มีปรากฏในรายงานทางพิษวิทยา ในหนังสือคู่มือที่จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการควบคุมการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในคลินิกทันตกรรม รอบปีงบประมาณที่ผ่านมา

สำหรับประเทศไทย อะมลด์ก็เป็นวัสดุหลักที่ยังมีความจำเป็นในการใช้งานอย่างแพร่หลาย ถึงแม้จะมีแนวโน้มการใช้ปรอทน้อยลงไปบ้างก็ตาม แต่กลับปรากฏว่ายังขาดแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการและการใช้ปรอทในงานทันตกรรมดังเช่นในหมู่ประเทศตะวันตก เช่นสหรัฐอเมริกา อังกฤษ สแกนดิเนเวีย และอีกหลายประเทศในยุโรปที่กำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้สถานบริการและบุคลากรทันตกรรม ดำเนินการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และถึงกับมีการใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับใช้ในการกำจัดการสะสมอะมลด์อย่างถูกวิธีอีกชั้นหนึ่ง ด้วยรายละเอียดในการปฏิบัติทั้งในสถานบริการและการกำจัดออกนอกสถานบริการทันตกรรมทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

แนวทางที่กำหนดโดย สมาคมทันตแพทย์แห่งประเทศไทย (Eley) ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ๘ ขบวนการหลัก เริ่มต้นด้วยความจำเป็นในการจัดฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องในการใช้ปรอท (Staff training) การดูแลรักษาอนามัยตัวเองของผู้ปฏิบัติงานเมื่อใช้ปรอท (Personal hygiene)

การจัดการกับพื้นผิว และสภาพแวดล้อมบริเวณทำงานอย่างถูกวิธี เพื่อลดโอกาสที่หยดปรอทหกเปื้อนโดยไม่ได้ตั้งใจ (Working environment) การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ปรอทอย่างถูกวิธี (Operating procedures involving the use of mercury) การจัดเก็บเศษอะมลด์ที่ปนเปื้อนปรอทและเศษขยะอะมลด์ (Storage of metallic mercury contaminated waste and materials) ต่อเนื่องไปถึงการกำจัดเศษอะมลด์อย่างเหมาะสมเพื่อลดการปนเปื้อนสภาพแวดล้อม (Disposal of mercury contaminated waste and materials) การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุปรอทหกเปื้อนพื้นห้อง (Procedure to deal with mercury) และการตรวจวัดติดตามระดับปรอทในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน (Routine monitoring for mercury exposure)

ภายใต้แนวคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งให้เห็นว่า การให้การศึกษอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นแนวทางพื้นฐานที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติประยุกต์ใช้ให้เกิดการจัดการปรอทที่เหมาะสมทั้งในและนอกสถานบริการตามมา ในขณะที่การตรวจหาระดับไอปรอทในปัสสาวะ เลือด และในอากาศในสถานบริการและในหมู่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ช่วยประเมินตรวจสอบหรือชี้วัดได้ถึงผลของการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ ด้วยการดำเนินการตามแนวทางที่กล่าวในกรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา สถาบันทันตกรรมได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก กรมการแพทย์ให้มีการเผยแพร่และดำเนินการผลักดัน ส่งเสริมสนับสนุน หน่วยบริการทันตกรรมในการร่วมดำเนินโครงการ

จัดทำแนวทางในการใช้และควบคุมปรอททางทันตกรรมอย่างปลอดภัยไปส่วนหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้จนครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งสถานบริการในภาครัฐและภาคเอกชน การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ที่จัดทำขึ้นให้แก่กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลประจำจังหวัด ที่เป็นตัวแทนตามภาคต่าง ๆ ๔ ภาค และบุคลากรในพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น ซึ่งยังนับว่าเป็นส่วนน้อยของกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นหน่วยบริการทันตกรรมในพื้นที่อื่นๆ ที่รวมถึงโรงพยาบาลชุมชน สถานีอนามัย โรงพยาบาลจังหวัดมากกว่า ๗๐ จังหวัด

จากรายงานผลการประเมินการอบรมในรอบปี ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าการจัดทำแนวปฏิบัติในการควบคุมการใช้ปรอททางทันตกรรมมีความจำเป็น และควรให้ความรู้เช่นที่จัดทำนี้อีก เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความปลอดภัยในการใช้ปรอทอย่างจริงจัง เนื่องจากที่ผ่านมาไม่เคยมีหน่วยงานใดจัดทำแนวปฏิบัติเช่นนี้มาก่อน

๒. ขบวนการการถ่ายทอด เผยแพร่องค์ความรู้

ด้วยความจำเป็นในการดำเนินงานให้เกิดความครอบคลุมขบวนการหลักที่กำหนดใน มาตรฐานการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยทั้ง ๘ ขบวนการหลัก เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้นอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ยั่งยืนและครบวงจร จึงมีความจำเป็นที่จะขอสนับสนุนการดำเนินงานต่อเนื่องตามแผนค่าของงบประมาณจากกองทุนสนับสนุนวิชาการ กรมการแพทย์ ในการจัดทำโครงการ ประจำปี ๒๕๕๓

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ:

เพื่อดำเนินการให้มีการถ่ายทอดและเผยแพร่ แนวปฏิบัติการใช้ปรอททางทันตกรรมแก่สถานบริการทันตกรรมให้ครอบคลุมทั่วทั้งวิชาชีพทันตกรรมมากขึ้น

๔. เป้าหมาย ภายในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๓ จะดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดดังนี้

ดำเนินการเผยแพร่และถ่ายทอด ให้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนดในสถานบริการที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้กระจายออกไปครอบคลุมพื้นที่ ๔ ภาคของประเทศไทย

๕. ระยะเวลาดำเนินการ: ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ (ตุลาคม ๒๕๕๒ – กันยายน ๒๕๕๓)

๖. สถานที่ดำเนินการ: ห้องประชุมและหน่วยบริการทันตกรรม ของโรงพยาบาลแต่ละแห่งที่กำหนดไว้ในเป้าหมาย

๗. แนวทางดำเนินการ:

๗.๑. กำหนดพื้นที่จังหวัดเป้าหมายกระจายตามส่วนภูมิภาคต่าง ๆ

๗.๒. ออกแบบขบวนการอบรมและเรียนรู้ และกำหนดตารางเวลาการอบรมให้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของ กิจกรรมการพัฒนาวิชาการของแต่ละจังหวัด เพื่อป้องกันปัญหาการกำหนดภาระงานส่วนเกินของพื้นที่

๗.๓. ประชาสัมพันธ์การอบรมในพื้นที่ ด้วยการส่งจดหมายเชิญเชิญชวนเข้าร่วมการอบรม

โรงพยาบาลในจังหวัด โรงพยาบาลอำเภอ สถานีอนามัยที่อยู่ในเครือข่ายบริการเดียวกัน

๗.๔. ดำเนินการอบรมให้แก่ทันตแพทย์ ทันตภิบาล และผู้ช่วยทันตแพทย์ จำนวน ๑ วัน ต่อครั้ง

๗.๕. ติดตามผลการดำเนินการโครงการเชิงผลสัมฤทธิ์ ด้วยการดำเนินการดังนี้

- ประเมินองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการผู้เข้าอบรมก่อน-หลังการอบรม
- ติดตามประเมินผลการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติภายหลังจากการอบรมทางคลินิก
- ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 8 ขั้นตอนโดยใช้ website เผยแพร่ความรู้ของสถาบันทันตกรรมภายหลังจากการอบรม

๘. ขั้นตอนการดำเนินงานจัดอบรมฯ :-

๑. วันศุกร์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ จัดอบรม ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี และสถานบริการเครือข่ายในจังหวัดใกล้เคียง
๒. วันพฤหัสบดีที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ จัดอบรม ณ ห้องประชุมจตุรีโรงแรมเจบีหาดใหญ่ โดยโรงพยาบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและสถานบริการเครือข่ายที่รวมถึงสถานบริการทันตกรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จ.ยะลา จ.นราธิวาส และจ.ปัตตานี
๓. วันศุกร์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จัดอบรมฯ ณ ห้องประชุมชั้น ๗ ตึกอำนวยการ โรงพยาบาลอุดรธานี จ.อุดรธานี และสถานบริการในเครือข่ายในจังหวัดใกล้เคียง
๔. วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จัดอบรมฯ ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ ตึกอำนวยการ โรงพยาบาลน่าน และสถานบริการเครือข่ายในจังหวัดน่าน
๕. วันอังคารที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ จัดอบรมฯ ณ ห้องประชุม ชั้น ๖ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลแพร่ จ.แพร่ และสถานบริการเครือข่ายในจังหวัดอุดรดิษฐ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลทางตรง

๑. ผู้เกี่ยวข้องได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ปรอทอย่างเหมาะสม
๒. หน่วยบริการทันตกรรมในภาครัฐทุกระดับ มีมาตรฐานการควบคุมการใช้ปรอทในสถานบริการทันตกรรม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผลทางอ้อม

๑. ทำให้เกิดการดำเนินงานในรูปแบบประสานการทำงานเป็นเครือข่าย (networking) ระหว่างหน่วยงานในวิชาชีพร่วมกับหน่วยงานอื่นนอกวิชาชีพ และนำไปสู่แนวทางการยอมรับและสนับสนุน แนวนโยบายของกรมการแพทย์ในด้าน policy advocacy
๒. เป็นงานวิชาการที่สร้างขึ้นในด้านการจัดการ สนับสนุนให้หน่วยงานผู้ใช้ความรู้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนและสร้างภาพพจน์ การรับรู้ของหน่วยงานที่จะนำไปสู่การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกรมการแพทย์ ในฐานะหน่วยงานวิจัย พัฒนา สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการรักษาและใช้เทคโนโลยีการรักษาในระยะปานกลาง และในระยะยาว

สรุปผลการจัดโครงการต่อเนื่อง

การพัฒนาขบวนการจัดการและใช้ปรอท ตามมาตรฐานควบคุมการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยทางทันตกรรม
ในหัวข้อการอบรม”วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”

ครั้งที่ 1 สถาบันทันตกรรม ร่วมกับ กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี
ณ ห้องประชุมรำไพพรรณี ชั้น ๘ อาคารประชาธิปกศักดิ์เดชนั โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี
ในวันศุกร์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ มีผู้เข้าอบรม จำนวนทั้งสิ้น ๘๘ คน

ภาพการจัดบอร์ดนิทรรศการและบรรยากาศการอบรม

กำหนดการอบรม “วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”

วัน / เวลา	หัวข้อและ วิชาการ/วิทยากร
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	กล่าวเปิดการอบรม โดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง ความรู้พื้นฐานด้านพิษวิทยาของปรอท ค่ามาตรฐานในการควบคุมป้องกันพิษของปรอท โดย รศ. เชวงเกียรติ แสงศิรินาวิน
๑๐.๓๐ - ๑๑.๑๕ น.	อภิปรายเรื่อง - หลักฐานการสนับสนุนมาตรฐานการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม - การกำจัดขยะอะมัลกัม โดย ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์ และทพ.ทรงยศ สงวนพงศ์
๑๑.๑๕ - ๑๒.๐๐ น.	อภิปรายเรื่อง ประสบการณ์การจัดการปรอทในคลินิกทันตกรรม โดย นางคำปอน นาให้ผล นางรุ่งรียา แจ่มจรัส นายศิริชัย พูลสุข นางพรรณณี เพิ่มดี นางทรงพร จูแรงบุญ
๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	Workshop ของงานทันตกรรม โดยการแบ่งกลุ่ม - การประเมินความเสี่ยงในงานทันตกรรม กลุ่มงานทันตกรรม รพ.พระปกเกล้า - การจัดทำ work instruction โดย นางรุ่งรียา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น.	นำเสนอผลงาน/ซักถามข้อสงสัย โดย รศ. เชวงเกียรติ แสงศิรินาวิน และทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์

สรุปแบบประเมินภาวะความปลอดภัยในการใช้อะมัลกัมและปรอทสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ปรอทเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน หากขาดความระมัดระวังในการใช้ ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติในการใช้ปรอทอย่างปลอดภัย เพื่อให้เกิดมาตรฐานที่ดีในการใช้ปรอทสำหรับวิชาชีพทันตกรรมโดยรวม

แนวปฏิบัติทางคลินิกที่เหมาะสมกับภาวะการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของสถานบริการแต่ละแห่ง จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ดีให้เห็นภาวะการใช้ปรอทของทุกท่าน

ขอเพียงให้ความร่วมมือ (informed consent) ให้ความกระจ่างแก่ผู้ดำเนินงาน ด้วยการตอบคำถามง่ายๆเพียง 10 ข้อ ก่อนเข้าห้องประชุม คำตอบจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดวิธีการออกแบบการสำรวจข้อมูลภาวะการใช้ปรอทระดับประเทศในขั้นตอนต่อไปได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เข้าอบรม ๗๘ คน ตอบแบบประเมิน ๖๔ คน (๘๒.๐๕%)

ส่วนแรก:

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบประเมินในส่วนแรก พบว่า

1. ผู้ตอบเป็นทันตแพทย์ ๑๕ คน คิดเป็น ๒๓.๔๔% เป็นทันตภิบาล ๒๒ คน คิดเป็น ๓๔.๓๗% เป็นผู้ช่วยทันตแพทย์ ๒๖ คน คิดเป็น ๔๐.๖๒% และอาชีพอื่นๆ (ไม่ระบุ) ๑ คน (๑.๕๖%)

2. ผู้ตอบเป็นเพศหญิง ๖๑ คน (๙๕.๓๑%) เป็นเพศชาย ๓ คน (๔.๖๙%)
3. ผู้ตอบมีอายุระหว่าง ๒๐-๒๙ ปี จำนวน ๒๑ คน (๓๒.๘๑%) อายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี จำนวน ๒๑ คน (๓๒.๘๑%) อายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี จำนวน ๑๕ คน (๒๓.๔๔%) อายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๕ คน (๗.๘๑%) ไม่ระบุอายุ จำนวน ๒ คน (๓.๑๓%)
4. ผู้ตอบทำงานอยู่ในโรงพยาบาลประจำจังหวัด/โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลในพื้นที่ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็น ๔๓.๐๘ % ในโรงพยาบาลชุมชน จำนวน ๒๓ คน คิดเป็น ๓๕.๓๘ % สถานีนอนามัย จำนวน ๑๓ คน คิดเป็น ๒๐ % หน่วยงานอื่นๆ (ไม่ระบุ) จำนวน ๑ คน คิดเป็น ๑.๕๔ %
5. ปัจจุบันมีการอุดฟันด้วยอะมัลกัมเฉลี่ยวันละ ๑๐ ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
๒	๔	๔	๔	๗	๑	๑	๒	๑	๒๒	๑	๒	๖	๕

6. ปัจจุบันมีการกรอหรืออะมัลกัมเฉลี่ยวันละ ๓ ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
๑๒	๑๑	๑๔	-	๙	๑	-	-	๑	๔	-	-	-	๑๑

ส่วนที่สอง:

7. สถานที่ทำงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ใช้อะมัลกัมชนิด (ตอบ ๒ ข้อ 3 คน)
 - สรุปได้ว่า มีผู้ใช้อะมัลกัมชนิดแคปซูลสำเร็จรูปใช้ครั้งเดียวทิ้ง ๖๔ คน (๙๕.๕๒%)
 - ใส่ขวดแยกส่วนจากปรอท (amalgam and mercury dispensers) ๓ คน (๔.๔๘%)
8. ระหว่างการอุดฟันท่านหรือผู้ช่วยของท่านวาดอะมัลกัมด้วย : (มีผู้ตอบ ๒ ข้อ ๔ คน)
 - สรุปได้ว่ามีผู้ใช้มือเปล่าบีบผ้าห่ออะมัลกัม ๑๑ คน (๑๖.๑๗%) ใช้มือที่ใส่ถุงมือยาง ๒๘ คน (๔๑.๑๗%)
 - ใส่อะมัลกัมในอะมัลกัมเวลล์ (amalgam well) ๒๘ คน (๔๑.๑๗%) แต่มีผู้ไม่ตอบคำถาม ๑ คน (๑.๔๗%)
9. ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัม ท่านหรือผู้ช่วยใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไปหรือไม่?
 - สรุปได้ว่า ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัมมีการใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไป ๒๙ คน (๔๓.๒๙%) ไม่มีการใช้ ๓๖ คน (๕๓.๗๓%) และไม่เคยกรอหรืออะมัลกัม ๑ คน (๑.๔๗%) มีผู้ไม่ตอบคำถาม ๑ คน (๑.๔๗%) และตอบมากกว่า 1 ข้อ ๓ คน
10. ในปัจจุบันนี้ยังคงพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมในที่ทำงานอยู่หรือไม่?
 - สรุปได้ว่า ไม่เคยพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมมานานแล้ว ๕๒ คน (๘๑.๒๕%) มีการพบเห็นแต่รีบจัดการเก็บคืนภาชนะทันที ๘ คน (๑๒.๕๐%) ส่วนผู้ที่พบเห็นเป็นประจำมี จำนวน ๔ คน (๖.๒๕%)

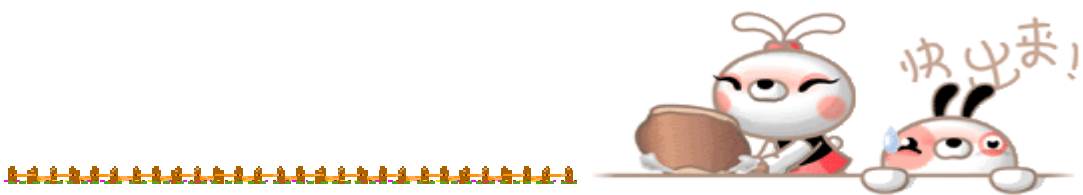
ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
3. ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนา มีความเหมาะสม	๑๑ คน ๒๔.๔๕%	๒๓ คน ๕๑.๑๑%	๑๐ คน ๒๒.๒๒ %	๑ คน ๒.๒๒ %		มาก
4. อาหาร มีความเหมาะสม	๘ คน ๑๗.๗๘ %	๒๘ คน ๖๒.๒๒%	๙ คน ๒๐ %			มาก
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่						
1. การบริการของเจ้าหน้าที่	๑๔ คน ๓๑.๑๑%	๒๔ คน ๕๓.๓๓ %	๗ คน ๑๕.๕๖%			มาก
2. การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ	๑๑ คน ๒๔.๔๕ %	๒๒ คน ๔๘.๘๘%	๑๒ คน ๒๖.๖๖%			มาก
3. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	๑๔ คน ๓๑.๑๑%	๒๔ คน ๕๓.๓๓%	๗ คน ๑๕.๕๖%			มาก
4. การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่	๙ คน ๒๐ %	๒๓ คน ๕๑.๑๑%	๑๒ คน ๒๖.๖๗%	๑ คน ๒.๒๒ %		มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อนการอบรม	๑ คน ๒.๒๒ %	๑๐ คน ๒๒.๒๒%	๒๖ คน ๕๗.๗๘ %	๖ คน ๑๓.๓๓%	๒ คน ๔.๔๕ %	ปานกลาง
2. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม	๖ คน ๑๓.๓๓ %	๓๑ คน ๖๘.๘๘ %	๖ คน ๑๓.๓๓%		๒ คน ๔.๔๕ %	มาก
3. สามารถบอกประโยชน์ได้	๙ คน ๒๐ %	๒๙ คน ๖๔.๔๔%	๕ คน ๑๑.๑๑%		๒ คน ๔.๔๕ %	มาก
4. สามารถอธิบายรายละเอียดได้	๙ คน ๒๐ %	๒๔ คน ๕๓.๓๓%	๑๑ คน ๒๔.๔๕ %		๑ คน ๒.๒๒ %	มาก
5. สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลความคิดสู่การพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	๕ คน ๑๑.๑๑%	๒๖ คน ๕๗.๗๘ %	๑๓ คน ๒๘.๘๘ %		๑ คน ๒.๒๒ %	มาก
6. บุรณาการทางความคิดสู่การทำงานเป็นทีม/การปรับตัวของบุคลากร/การปฏิรูประบบการทำงานในการปฏิบัติงาน	๗ คน ๑๕.๕๖%	๒๖ คน ๕๗.๗๘ %	๑๑ คน ๒๔.๔๕ %		๑ คน ๒.๒๒ %	มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้						
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	๑๖ คน ๓๕.๕๕ %	๒๖ คน ๕๗.๗๘ %	๒ คน ๔.๔๕ %		๑ คน ๒.๒๒ %	มาก
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานได้	๑๔ คน ๓๑.๑๑ %	๒๘ คน ๖๒.๒๒ %	๒ คน ๔.๔๕ %		๑ คน ๒.๒๒ %	มาก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- อยากให้สื่อเป็นภาษาไทยมากกว่านี้ เป็นภาษาอังกฤษดูแล้วไม่ค่อยเข้าใจ
 - อยากให้มีการจัดอบรมหรือประชุมในเรื่องอื่น ๆ ตามต่างจังหวัด
 - อยากให้แนะนำการตรวจหาระดับปรอทในร่างกายผู้ที่ใช้สารปรอทให้แพร่หลาย เพื่อให้ตระหนักถึงระดับที่จะพบจริง ๆ
 - อยากได้เอกสารสรุปเป็น word อีกต่างหาก
 - อยากให้มีการจัดอย่างนี้เรื่อย ๆ ค่ะ
 - VDO ที่ฉายให้ดูเป็นภาษาอังกฤษ ฟังไม่เข้าใจ
 - ทีมงานของสถาบันทันตกรรม ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเองดีค่ะ ทำให้การอบรมไม่เครียด แต่เนื้อหาการบรรยายค่อนข้างเครียด
 - วิทยากรบางท่านยังจัดเรียงเนื้อหาในการบรรยายได้ไม่เป็นลำดับ ขั้นตอน ทำให้บางครั้งสับสน
 - อยากให้ลงรายละเอียดในการบรรยายให้เป็นเนื้อหาในการทำงานจริงมากกว่า บรรยายเนื้อหาโดยรวม ที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ และบางเนื้อหาเน้นมากเกินไป แต่ไม่มีความสำคัญในการทำงานมากนัก
 - สื่อที่ใช้ในการประกอบการบรรยายไกลเกินไปมองเห็นไม่ชัดเจน การนำเสนอยังไม่น่าสนใจมากนัก
 - เนื้อหาที่ใช้ในการบรรยายมีความน่าสนใจมากแต่เวลาที่บรรยาย จำกัดเกินไปทำให้วิทยากรต้องพูดเร็ว เพื่อรักษาเวลาและการใช้ศัพท์บางครั้งเป็นวิชาการเกินไปทำให้การบรรยายดูเครียดไปค่ะ
 - การจัดอบรมครั้งนี้มีประโยชน์มากค่ะ สรุปโดยรวมแล้ว การจัดอบรมครั้งนี้ดีมากค่ะ อยากให้จัดต่อไป
-

ครั้งที่ 2 สถาบันทันตกรรม ร่วมกับ กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ณ ห้องประชุมจตุติ โรงแรม เจ บี หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ในวันพฤหัสบดีที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้เข้าอบรม จำนวนทั้งสิ้น ๘๒ คน

ภาพการจัดบอร์ดนิทรรศการและบรรยากาศการอบรม

กำหนดการอบรม “วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”

วัน / เวลา	หัวข้อและ วิชาการ/วิทยากร
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	กล่าวเปิดการอบรม โดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหาดใหญ่
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง ความรู้พื้นฐานด้านพิษวิทยาของปรอท คำมาตรฐานในการควบคุมป้องกันพิษของปรอท โดย รศ. เขวงเกียรติ แสงศิรินาวิน
๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยายเรื่อง หลักฐานการสนับสนุนมาตรฐานการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม โดย ทพ.กฤษดา ปัญญาวัฒน์
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	อภิปรายเรื่อง ประสบการณ์การจัดการปรอทในคลินิกทันตกรรม โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญญาวัฒน์
๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	Workshop ของงานทันตกรรม โดยการแบ่งกลุ่ม - การประเมินความเสี่ยงในงานทันตกรรม - การจัดทำ work instruction โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญญาวัฒน์
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	สรุปและอภิปรายซักถามข้อสงสัย โดย รศ. เขวงเกียรติ แสงศิรินาวิน และ ทพ.กฤษดา ปัญญาวัฒน์

สรุปแบบประเมินภาวะความปลอดภัยในการใช้อะมัลกัมและปรอทสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ปรอทเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน หากขาดความระมัดระวังในการใช้ ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติในการใช้ปรอทอย่างปลอดภัย เพื่อให้เกิดมาตรฐานที่ดีในการใช้ปรอทสำหรับวิชาชีพทันตกรรมโดยรวม

แนวปฏิบัติทางคลินิกที่เหมาะสมกับภาวะการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของสถานบริการแต่ละแห่ง จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ชี้ให้เห็นภาวะการณืใช้ปรอทของทุกท่าน

ขอเพียงให้ความร่วมมือ (informed consent) ให้ความกระจ่างแก่ผู้ดำเนินงาน ด้วยการตอบคำถามง่ายๆเพียง 10 ข้อ ก่อนเข้าห้องประชุม คำตอบจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดวิธีการออกแบบการสำรวจข้อมูลภาวะการณืในการใช้ปรอทระดับประเทศในขั้นตอนต่อไปได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เข้าอบรม 82 คน ส่งแบบประเมิน 75 คน (91.46 %)

ส่วนแรก:

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบประเมินในส่วนแรก พบว่า

1. ผู้ตอบเป็นทันตแพทย์ 10 คน คิดเป็น 13.33 % เป็นทันตภิบาล 33 คน คิดเป็น 44.00 % เป็นผู้ช่วยทันตแพทย์ 30 คน คิดเป็น 40.00 % และอาชีพอื่นๆ (ไม่ระบุ) 2 คน คิดเป็น 2.67 %
2. ผู้ตอบเป็นเพศหญิง 68 คน (90.67 %) เป็นเพศชาย 7 คน (9.33 %)
3. ผู้ตอบมีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี จำนวน 18 คน (24.00 %) อายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 29 คน (38.67 %) อายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 19 คน (25.33 %) อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน (12.00%)
4. ผู้ตอบทำงานอยู่ในโรงพยาบาลประจำจังหวัด/โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลในพื้นที่ 13 คน คิดเป็น 16.88 % ในโรงพยาบาลชุมชน 53 คน คิดเป็น 35.38 % สถานีอนามัย 8 คน คิดเป็น 10.38 % หน่วยงานอื่นๆ (ไม่ระบุ) 1 คน คิดเป็น 3.90 %

5. ปัจจุบันมีการอุดฟันด้วยอะมัลกัมเฉลี่ยวันละ ๑๐ ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
-	5	2	5	16	1	2	6	-	18	1	7	6	6

6. ปัจจุบันมีการกรอหรืออะมัลกัมเฉลี่ยวันละ1....ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
24	16	7	2	8	-	-	-	-	2	-	1	-	15

ส่วนที่สอง:

7. สถานที่ทำงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ใช้อะมัลกัมชนิด (ตอบ 2 ข้อ 1 คน ไม่ตอบ 1 คน = รวมตอบ 77 คน)
 - สรุปได้ว่า มีผู้ใช้อะมัลกัมชนิดแคปซูลสำเร็จรูปใช้ครั้งเดียวทั้ง 72 คน (96.00 %) ชนิดใส่ขวดแยกส่วนจากปรอท 3 คน (4.00 %) ในรูปแบบอื่นๆ จากผลสำรวจพบว่า ไม่มีการใช้
8. ระหว่างการอุดฟันท่านหรือผู้ช่วยของท่านหวดอะมัลกัมด้วย:(ตอบ 2 ข้อ 3 คน = รวมตอบ 78 คน)
 - สรุปได้ว่า มีผู้ใช้มือเปล่าบีบผ้าห่ออะมัลกัม 8 คน (10.26 %) ผู้ที่ใช้มือที่ใส่ถุงมือยาง 48 คน (61.54 %) ผู้ที่ใส่อะมัลกัมในอะมัลกัมเวลล์ (amalgam well) 20 คน (25.64 %) แต่มีผู้ไม่ตอบคำถาม 2 คน (2.56 %)
9. ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัม ท่านหรือผู้ช่วยใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไปหรือไม่?
 - สรุปได้ว่า ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัมมีผู้ใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไป 45 คน (60.00 %) ไม่มีการใช้ 28 คน (37.34 %) ไม่เคยกรอหรืออะมัลกัม 1 คน (1.33 %) และมีผู้ไม่ตอบคำถาม 1 คน (1.33 %)
10. ในปัจจุบันนี้ท่านยังคงพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมในที่ทำงานของท่านอยู่หรือไม่?
 - สรุปได้ว่า มีการพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมเป็นประจำ 10 คน (13.33 %) มีการพบเห็นแต่รีบจัดการเก็บคืนภาชนะทันที 29 คน (38.67 %) ไม่เคยพบเห็นนานแล้ว 33 คน (44.00 %) ส่วนผู้ที่พบเห็นผงอะมัลกัมในเครื่องบั่นอะมัลกัม 2 คน (2.67 %) มีผู้ไม่ตอบคำถาม 1 คน (1.33 %) เนื่องจาก เครื่องมือและอุปกรณ์ทางทันตกรรมในคลินิกยังไม่ครบและสมบูรณ์แบบ

.....
แบบประเมินความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้
ผู้เข้าอบรมเรื่อง “วิชาการสัจจการใช้ปรอทอย่างปลอดภัย ในงานทันตกรรม”

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ของผู้เข้าอบรม “วิชาการสัจจการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม” เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเพื่อถ่ายทอดความรู้ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับกลไกและขบวนการควบคุมการใช้ปรอทในวิชาชีพทันตกรรมอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานตื่นตัว เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันพิษจากไอปรอทจากการอบรมครั้งนี้มีผู้เข้าอบรม จำนวน 82 คน มีผู้ตอบแบบประเมิน 64 คน (78.05 %) ไม่ตอบแบบประเมิน 18 คน (21.95 %) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินโดยทั่วไป

1. เป็นเพศหญิง 59 คน (92.19 %) เป็นเพศชาย 5 คน (7.81 %)

2. สถานภาพของผู้ตอบดำรงตำแหน่งทันตแพทย์ 9 คน (14.06%) ผู้ช่วยทันตแพทย์ 23 คน (35.94 %)

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 29 คน (45.31 %) 'ไม่ได้ระบุตำแหน่ง/ตำแหน่งอื่น ๆ 3 คน (4.69 %)

ตอนที่ 2 ตารางแสดง ผลการวิเคราะห์เกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม

ระดับเกณฑ์: ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด (ไม่ตอบ) เกณฑ์= ความพึงพอใจ

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านวิทยากร						
1. การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	21 คน 32.81%	43 คน 67.19%				มาก
2. การถ่ายทอดของวิทยากร	19 คน 29.69 %	41 คน 64.06 %	4 คน 6.25 %			มาก
3. ความสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	16 คน 25.00 %	42 คน 65.63 %	6 คน 9.37 %			มาก
4. การใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	15 คน 23.44 %	38 คน 59.38 %	10 คน 15.63 %	1 คน 1.55 %		มาก
5. การตอบคำถามของวิทยากร	17 คน 26.56 %	39 คน 60.94 %	8 คน 12.50 %			มาก
6. เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	14 คน 21.88 %	29 คน 45.31 %	21 คน 32.81 %			มาก
ด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร						
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	21 คน 32.81 %	38 คน 59.38 %	5 คน 7.81 %			มาก
2. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	17 คน 26.57 %	41 คน 64.06 %	6 คน 9.37 %			มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนา มีความเหมาะสม	18 คน 28.12 %	33 คน 51.56 %	11 คน 17.19 %	2 คน 3.13 %		มาก
4. อาหาร มีความเหมาะสม	19 คน 29.69 %	37 คน 57.81 %	7 คน 10.95 %	1 คน 1.55 %		มาก
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่						
1. การบริการของเจ้าหน้าที่	20 คน 31.25 %	38 คน 59.38 %	6 คน 9.37 %			มาก
2. การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ	23 คน 35.94 %	35 คน 54.69 %	6 คน 9.37 %			มาก
3. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	26 คน 40.63 %	32 คน 50.00 %	6 คน 9.37 %			มาก
4. การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่	21 คน 32.81 %	32 คน 50.00 %	10 คน 15.63 %	1 คน 1.56 %		มาก

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อนการอบรม	5 คน 7.81 %	14 คน 21.88 %	35 คน 54.69 %	9 คน 14.06 %	1 คน 1.56 %	ปานกลาง
2. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม	17 คน 26.56 %	37 คน 57.81 %	10 คน 15.63 %			มาก
3. สามารถบอกประโยชน์ได้	18 คน 28.12 %	36 คน 56.25 %	10 คน 15.63 %			มาก
4. สามารถอธิบายรายละเอียดได้	12 คน 18.75 %	38 คน 59.37 %	14 คน 21.88 %			มาก
5. สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลความคิดสู่การพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	12 คน 18.75 %	37 คน 57.81 %	15 คน 23.44 %			มาก
6. บูรณาการทางความคิดสู่การทำงานเป็นทีม/การปรับตัวของบุคลากร/การปฏิรูประบบการทำงานในการปฏิบัติงาน	16 คน 25.00 %	33 คน 51.56 %	15 คน 23.44 %			มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้						
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	25 คน 39.06 %	36 คน 56.25 %	3 คน 4.69 %			มาก
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานได้	23 คน 35.94 %	36 คน 56.25 %	5 คน 7.81 %			มาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ต้องการให้มีการตรวจระดับไอปรอทใน clean ทันตกรรม ในโรงพยาบาล และในเจ้าหน้าที่
- สื่อใน Power Point ค่อนข้างเล็ก
- การถ่ายภาพรังสีในหญิงตั้งครรภ์ เด็ก ประชาชนทั่วไป
- เทคนิคการสื่อสารในการให้บริการ ประชาชน และเด็ก ผู้สูงอายุ
- การ sterline ยูนิตทันตกรรม และ พื้นผิว
- วิทยากรพูดเข้าใจยากมาก
- อยากให้มีการจัดประชุมวิชาการสัญจร อย่างนี้บ่อย ๆ ค่ะ
- รอบหน้าอยากประชุมเรื่อง “การฟุ้งกระจายของเชื้อโรค ในอากาศหาห้องฟัน”
- ดีมากค่ะ ทำให้ทันตบุคลากรเห็นถึงความสำคัญของพิษภัยปรอท โดยเฉพาะผู้ช่วยทันตแพทย์ซึ่งคลุกคลีใกล้ชิดมากและอยากให้มีโอกาสได้ยินกับตัวเอง (หมายถึงทุกคนได้ประชุม) เพื่อตระหนักในการป้องกันตัวเอง เพราะผู้ช่วยไม่ผ่านการอบรมจะไม่ค่อยมีความรู้ด้านนี้ จึงอยากให้มีโอกาสค่ะ ขอขอบคุณคณะผู้จัดมาก ๆ ค่ะ
- ดีมาก ๆ ค่ะ มีประโยชน์สำหรับทันตบุคลากรมากในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

- เนื่องจากมีการจัดอบรม ซึ่งมีทันตแพทย์ ทันตภิบาลและผู้ช่วยทันตแพทย์ ทั้งที่เป็นแค่ลูกจ้าง การอภิปรายควรเป็นภาษาไทยเป็นหลัก เพราะคำบรรยายส่วนใหญ่ภาษาอังกฤษ การยกมือถามทุกประโยคจึงเป็นไปยาก
- ควรจัดการประชุมลักษณะนี้ของทุก ๆ ปี
- ปฏิบัติงานอยู่ สอ. ไม่มี ผู้ช่วยฯ อุดฟันด้วย อะมัลกัม น้อยมาก ไม่ค่อยใส่ใจกับอันตรายจากสารปรอท แต่วันนี้รู้สึกว่าการอบรมความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นเป็นอย่างมาก และคิดว่าจะกลับไปทบทวนการใช้ อะมัลกัม ใหม่ค่ะ
- อยากให้มีความรู้ทุก ๆ ปี แนะนำแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ให้ความรู้แก่บุคลากรทันตกรรมให้มากกว่านี้
- ระยะเวลาในการอบรมน้อยไป ควรจะมีระยะเวลาในการอบรมให้มากกว่านี้
- อยากให้บุคลากรทันตสาธารณสุขทุกระดับชั้น มีโอกาสได้มารับการประชุม เพื่อเป็นความรู้และตระหนักในอันตราย สามารถป้องกันตัวเองและผู้อื่นได้ เพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ดีในการบริการทันตกรรม
- รูปการประกอบการนำเสนอ ควรมีมากกว่านี้ และชัดเจนเข้าใจง่าย
- เป็นการอบรมที่ดีมาก ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- อยากให้มีการอบรมอีกเพื่อจะได้ให้คนที่ยังไม่ได้เข้าอบรม ได้มีโอกาสอบรมทุกคน
- ขอบคุณที่จัดประชุมครั้งนี้ เพราะบางเรื่องยังไม่ค่อยรู้ จะนำความรู้นี้ไปใช้ให้มากที่สุด ค่ะ
- เนื้อหาดีมากสมควรให้จัดบ่อย ๆ สำหรับทันตบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- อยากให้มีการจัดอบรมการใช้ปรอท เพื่อนำไปใช้การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล
- มีการเรียกถาม หรือ จับกลุ่ม workshop โดยมีการถามถึงว่าที่ โรงพยาบาล ทำหรือยัง และมีข้อเสียอย่างไร กรรมวิธีแก้ไข

.....

ครั้งที่ 3 สถาบันทันตกรรม ร่วมกับ กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลอุดรธานี
ณ ห้องประชุม ชั้น 7 ตึกอำนวยการ โรงพยาบาลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
ในวันศุกร์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น ๑๒๑ คน

ภาพการจัดบอร์ดนิทรรศการและบรรยากาศการอบรม

กำหนดการอบรม “วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”

วัน / เวลา	หัวข้อและ วิชาการ/วิทยากร
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	กล่าวเปิดการอบรม โดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหาดใหญ่
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง พิษวิทยาของปรอท โดย รศ. เซวงเกียรติ แสงศิรินาวิณ
๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยายเรื่อง หลักฐานการสนับสนุนมาตรฐานการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม โดย ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	อภิปรายเรื่อง ประสบการณ์การจัดการปรอทในคลินิกทันตกรรม โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	Workshop ของงานทันตกรรม โดยการแบ่งกลุ่ม - การประเมินความเสี่ยงในงานทันตกรรม - การจัดทำ work instruction โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	สรุปและอภิปรายซักถามข้อสงสัย โดย รศ. เซวงเกียรติ แสงศิรินาวิณ และ ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์

สรุปแบบประเมินภาวะความปลอดภัยในการใช้อะมัลกัมและปรอทสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ปรอทเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน หากขาดความระมัดระวังในการใช้ ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติในการใช้ปรอทอย่างปลอดภัย เพื่อให้เกิดมาตรฐานที่ดีในการใช้ปรอทสำหรับวิชาชีพทันตกรรมโดยรวม

แนวปฏิบัติทางคลินิกที่เหมาะสมกับภาวะการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของสถานบริการแต่ละแห่ง จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ชี้ให้เห็นภาวะการณ้ใช้ปรอทของท่าน

ขอเพียงให้ความร่วมมือ (informed consent) ให้ความกระจ่างแก่ผู้ดำเนินงาน ด้วยการตอบคำถามง่ายๆเพียง 10 ข้อ ก่อนเข้าห้องประชุม คำตอบจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดวิธีการออกแบบการสำรวจข้อมูลภาวะการณ้ในการใช้ปรอทระดับประเทศในขั้นตอนต่อไปได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เข้าอบรม 121 คน ตอบแบบประเมิน 78 คน (64.46 %)

ส่วนแรก:

1. ผู้ตอบเป็นทันตแพทย์ 19 คน คิดเป็น 24.36 % ทันตภิบาล 23 คน คิดเป็น 29.49 % ผู้ช่วยทันตแพทย์ 24 คน คิดเป็น 30.77 % อาชีพอื่น ๆ ไม่ระบุ 12 คน คิดเป็น 15.38 %
2. ผู้ตอบเป็นเพศหญิง 70 คน (89.74 %) เป็นเพศชาย 8 คน (10.26 %)
3. ผู้ตอบมีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี 24 คน (30.77 %) อายุระหว่าง 30 – 39 ปี 31 คน (39.74 %) อายุระหว่าง 40 – 49 ปี 19 คน (24.36 %) อายุ 50 ปีขึ้นไป 4 คน (5.13 %)
4. ท่านทำงานอยู่ในโรงพยาบาลประจำจังหวัด/โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลในพื้นที่ 34 คน คิดเป็น 43.59 % ในโรงพยาบาลชุมชน 27 คน คิดเป็น 34.62 % สถานีอนามัย 10 คน คิดเป็น 12.82 % หน่วยงานอื่น ๆ (ไม่ระบุ) 9 คน คิดเป็น 11.54 % (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อมีผู้ตอบ 2 ข้อ 2 คน)

5. ปัจจุบันมีการอุดฟันด้วยอะมัลกัมเฉลี่ยวันละ ๑๐ ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
7	7	8	4	12	5	1	2	1	18	1	1	5	6

6. ปัจจุบันมีการกรอหรืออะมัลกัมเฉลี่ยวันละ1.....ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
25	16	4	-	6	-	-	2	1	5	1	-	-	18

ส่วนที่สอง:

7. สถานที่ทำงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ใช้อะมัลกัมชนิด (ตอบ 2 ข้อ 2 คน)
 - สรุปได้ว่า มีผู้ใช้อะมัลกัมชนิดแคปซูลสำเร็จรูปใช้ครั้งเดียวทิ้ง 76 คน (95.00 %) ชนิดใส่ขวดแยกส่วนจากปรอท 4 คน (5.00 %)
8. ระหว่างการอุดฟันท่านหรือผู้ช่วยของท่านหวดอะมัลกัมด้วย:(ตอบ 2 ข้อ 3 คน ตอบ 3 ข้อ 1 คน)
 - สรุปได้ว่า มีผู้ใช้มือเปล่าบีบผ้าห่ออะมัลกัม 7 คน (8.53 %) ใช้มือที่ใส่ถุงมือยาง 37 คน (45.12 %) ใส่อะมัลกัมในอะมัลกัมเวลล์ (amalgam well) 38 คน(46.35 %)
9. ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัม ท่านหรือผู้ช่วยใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไปหรือไม่?
 - สรุปได้ว่า ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัมมีการใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไป 54 คน (68.35 %) ไม่มีการใช้ 20 คน (25.32 %) และไม่เคยกรอหรืออะมัลกัม 4 คน (5.06 %) มีผู้ไม่ตอบคำถาม 1 คน (1.27 %) (ตอบมากกว่า 1 ข้อ จำนวน 1 คน)
10. ในปัจจุบันนี้ท่านยังคงพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมในที่ทำงานของท่านอยู่หรือไม่? (ตอบ 2 ข้อ 1 คน)
 - สรุปได้ว่า ยังคงพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมเป็นประจำ 7 คน (8.86 %) มีการพบเห็นแต่รีบจัดการเก็บคืนภาชนะทันที 33 คน (41.77 %) ไม่เคยพบเห็นนานแล้ว 39 คน (49.37 %)

**สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้
ผู้เข้าอบรม “วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”**

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ของผู้เข้าอบรม “วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม” เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อถ่ายทอดความรู้ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับกลไกและขบวนการควบคุมการใช้ปรอทในวิชาชีพทันตกรรมอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานตื่นตัว เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันพิษจากไอปรอท จากการอบรมครั้งนี้มีผู้เข้าอบรม จำนวน 121 คน มีผู้ตอบแบบประเมิน 68 คน (56.20 %) ไม่ตอบแบบประเมิน 53 คน (43.80 %) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินโดยทั่วไป

1. ผู้ตอบเป็นเพศหญิง 58 คน (85.29%) เป็นเพศชาย 10 คน (14.71 %)
2. สถานภาพของผู้ตอบดำรงตำแหน่งทันตแพทย์ 15 คน (22.06 %) ผู้ช่วยทันตแพทย์ 21 คน (30.88 %) เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 31 คน (45.59 %) ตำแหน่งผู้ช่วยเหลือคนไข้ 1 คน (1.47%)

ตอนที่ 2 ตารางแสดง ผลการวิเคราะห์เกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม
 ระดับเกณฑ์: ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด (ไม่ตอบ) เกณฑ์= ความพึงพอใจ

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านวิทยากร						
1. การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	28 คน 41.18 %	33 คน 48.53 %	7 คน 10.29 %			มาก
2. การถ่ายทอดของวิทยากร	26 คน 38.24 %	29 คน 42.64 %	13 คน 19.12 %			มาก
3. ความสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	22 คน 32.35 %	32 คน 47.06 %	14 คน 20.59 %			มาก
4. การใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	20 คน 29.41 %	31 คน 45.59 %	8 คน 11.76 %	9 คน 13.24 %		มาก
5. การตอบคำถามของวิทยากร	19 คน 27.94 %	33 คน 48.53%	16 คน 23.53%			มาก
6. เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	14 คน 20.59%	23 คน 33.82%	30 คน 44.12%	1คน 1.47%		มาก
ด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร						
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	35 คน 51.47 %	29 คน 42.65 %	3 คน 4.41 %	1 คน 1.47 %		มาก
2. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	20 คน 29.41 %	45 คน 66.18 %	3 คน 4.41 %			มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนามีความเหมาะสม	16 คน 23.53 %	34 คน 50.00 %	17 คน 25.00 %	1 คน 1.47 %		มาก
4. อาหาร มีความเหมาะสม	10 คน 14.71 %	39 คน 57.35 %	18 คน 26.47 %	1 คน 1.47 %		มาก
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่						
1. การบริการของเจ้าหน้าที่	17 คน 25.00 %	45 คน 66.18 %	6 คน 8.82 %			มาก
2. การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ	15 คน 22.06 %	48 คน 70.59 %	4 คน 5.88 %	1 คน 1.47 %		มาก
3. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	22 คน 32.35 %	42 คน 61.77 %	4 คน 5.88 %			มาก
4. การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่	15 คน 22.06 %	48 คน 70.59 %	5 คน 7.35 %			มาก

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อนการอบรม	5 คน 7.35 %	22 คน 32.35 %	29 คน 42.65 %	12 คน 17.65 %		ปานกลาง
2. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม	17 คน 25.00 %	36 คน 52.94 %	15 คน 22.06 %			มาก
3. สามารถบอกประโยชน์ได้	19 คน 27.94 %	35 คน 51.47 %	11 คน 16.18 %	3 คน 4.41 %		มาก
4. สามารถอธิบายรายละเอียดได้	15 คน 22.06 %	32 คน 47.06 %	18 คน 26.47 %	3 คน 4.41 %		มาก
5. สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลความคิดสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบ	4 คน 5.88 %	46 คน 67.65 %	18 คน 26.47 %			มาก
6. บุคลากรทางความคิดสู่การทำงานเป็นทีม/การปรับตัวของบุคลากร/การปฏิรูประบบการทำงานในการปฏิบัติงาน	6 คน 8.82 %	48 คน 70.59 %	14 คน 20.59 %			มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้						
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	19 คน 27.94 %	46 คน 67.65 %	3 คน 4.41 %			มาก
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานได้	19 คน 27.94 %	45 คน 66.18 %	4 คน 5.88 %			มาก

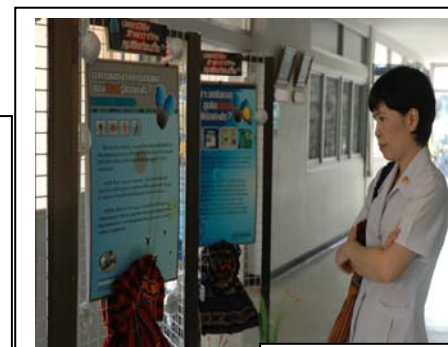
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. การอธิบายให้ความรู้ที่ดี แต่พูดเร็วไปหน่อย
2. อยากให้มีการอบรมเกี่ยวกับงาน IC ในคลินิกทันตกรรม
3. ไม่มีที่จอดรถ
4. อยากให้ทำคู่มือปฏิบัติส่งให้ทั่วทุกสถานที่บริการ
5. ช่วงบ่ายวิทยากรหลายท่านมาก เนื้อหาซ้ำซ้อนบ้างนิดหน่อย
6. เวลาประชุม อยากให้ระดับผู้ช่วยและระดับผู้ปฏิบัติเข้าประชุมอย่างนี้ ดีมากเลย
7. ดิฉันรู้เรื่องเกี่ยวกับอะมล็กัมน้อยมาก ก่อนที่จะมาฟังการอบรม พอได้ฟังจากที่อาจารย์เล่าแล้ว รู้สึกว่าระยะเวลาที่เราปฏิบัติงานนั้น ได้ปฏิบัติตัวไม่ถูกวิธีเลย เพราะเวลาบ่นอะมล็กัมก็ยืนอยู่ตรงเครื่องบ่นอะมล็กัม แล้วบางที่ยังใช้มือเปลาปิดเปาเศษอะมล็กัมที่หล่นอยู่กับพื้น
8. ได้ความรู้และประโยชน์จากการเข้าร่วมอบรมในครั้งนี้น่ามาก
9. ขอขอบคุณคณะอาจารย์ทันตแพทย์และวิทยากรทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความรู้ในการใช้สารปรอทได้อย่างถูกวิธีและวิธีการป้องกันดูแลรักษา จะนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่อไป
10. ขอขอบคุณที่ทำให้มีโอกาสนในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสารปรอท ที่สามารถนำไปปฏิบัติในการทำงานให้ถูกต้องและปลอดภัยมากขึ้น
11. ขอขอบคุณคณะวิทยากรที่ให้บริการทุก ๆ อย่างค่ะ

.....

ครั้งที่ 4 สถาบันทันตกรรม ร่วมกับ กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลน่าน
ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ ตึกอำนวยการ โรงพยาบาลน่าน จังหวัดน่าน
ในวันศุกร์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น ๑๑๓ คน

ภาพการจัดบอร์ดนิทรรศการและบรรยากาศการอบรม

กำหนดการอบรม “วิชาการสัจจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”

วัน / เวลา	หัวข้อและ วิชาการ/วิทยากร
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	กล่าวเปิดการอบรม โดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหาดใหญ่
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง พิษวิทยาของปรอท โดย รศ. เซวงเกียรติ แสงศิรินาวิน
๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	บรรยายเรื่อง หลักฐานการสนับสนุนมาตรฐานการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม โดย ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	อภิปรายเรื่อง ประสบการณ์การจัดการปรอทในคลินิกทันตกรรม โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	Workshop ของงานทันตกรรม โดยการแบ่งกลุ่ม - การประเมินความเสี่ยงในงานทันตกรรม - การจัดทำ work instruction โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	สรุปและอภิปรายซักถามข้อสงสัย โดย รศ. เซวงเกียรติ แสงศิรินาวิน และ ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์

สรุปแบบประเมินภาวะความปลอดภัยในการใช้อะมัลกัมและปรอทสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ปรอทเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน หากขาดความระมัดระวังในการใช้ ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำแนวปฏิบัติในการใช้ปรอทอย่างปลอดภัย เพื่อให้เกิดมาตรฐานที่ดีในการใช้ปรอทสำหรับวิชาชีพทันตกรรมโดยรวม

แนวปฏิบัติทางคลินิกที่เหมาะสมกับภาวะการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของสถานบริการแต่ละแห่ง จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ชี้ให้เห็นภาวะการใช้ปรอทของทุกท่าน

ขอเพียงให้ความร่วมมือ (informed consent) ให้ความกระจ่างแก่ผู้ดำเนินงาน ด้วยการตอบคำถามง่ายๆ เพียง 10 ข้อ ก่อนเข้าห้องประชุม คำตอบจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดวิธีการออกแบบการสำรวจข้อมูลภาวะการใช้ปรอทระดับประเทศในขั้นตอนต่อไปได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เข้าอบรม 113 คน ตอบแบบประเมิน 83 คน (73.45 %)

ส่วนแรก:

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบประเมินในส่วนแรก พบว่า

1. ผู้ตอบเป็นทันตแพทย์ 13 คน คิดเป็น 15.66 % ทันตภิบาล 27 คน คิดเป็น 32.53 % ผู้ช่วยทันตแพทย์ 33 คน คิดเป็น 39.76 % และอาชีพอื่น ๆ (ไม่ระบุ) 10 คน คิดเป็น 12.65 %
2. ผู้ตอบเป็นเพศหญิง 79 คน (95.18 %) เป็นเพศชาย 4 คน (4.82 %)
3. ผู้ตอบมีอายุระหว่าง ๒๐-๒๙ ปี 31 คน (37.35 %) อายุระหว่าง ๓๐-๓๙ ปี 23 คน (27.71 %) อายุระหว่าง ๔๐-๔๙ ปี 24 คน (28.93 %) อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป 5 คน (6.02 %)
4. ผู้ตอบทำงานอยู่ในโรงพยาบาลประจำจังหวัด/โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลในพื้นที่ 16 คน คิดเป็น 19.05 % ในโรงพยาบาลชุมชน 39 คน คิดเป็น 46.43 % สถานีอนามัย 16 คน คิดเป็น 19.05 % หน่วยงานอื่น ๆ (ไม่ระบุ) 13 คน คิดเป็น 15.47 % (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ มีตอบ 2 ข้อ 1 คน)

5. ปัจจุบันมีการอุดฟันด้วยอะมัลกัมเฉลี่ยวันละ 5 ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
14	9	10	9	15	4	4	2	-	7	-	1	2	6

6. ปัจจุบันมีการกรอหรืออะมัลกัมเฉลี่ยวันละ1.....ซี่โดยประมาณ

๑ ซี่	๒ ซี่	๓ ซี่	๔ ซี่	๕ ซี่	๖ ซี่	๗ ซี่	๘ ซี่	๙ ซี่	๑๐ ซี่	๑๒ ซี่	๑๕ ซี่	๒๐ ซี่	ไม่ตอบ
36	11	11	1	4	-	1	1	-	-	-	-	-	18

ส่วนที่สอง:

7. สถานที่ทำงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ใช้อะมัลกัมชนิด

- สรุปได้ว่า มีผู้ใช้อะมัลกัมชนิดแคปซูลสำเร็จรูปใช้ครั้งเดียวทิ้ง 83 คน คิดเป็น 100 %

8. ระหว่างการอุดฟันท่านหรือผู้ช่วยของท่านหวดอะมัลกัมด้วย:(ตอบ 2 ข้อ 3 คน = รวมตอบ 86 คน)

- สรุปได้ว่า มีผู้ใช้มือเปล่าบีบผ้าห่ออะมัลกัม 8 คน (9.30 %) ใช้มือที่ใส่ถุงมือยาง 52 คน (60.47 %) (บีบผ้าห่ออะมัลกัม, ผ้าห่ออะมัลกัมที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง) ใช้ใส่อะมัลกัมในอะมัลกัมเวลล์ (amalgam well) 25 คน (29.07 %) แต่มีผู้ไม่ตอบคำถาม 1 คน (1.16 %)

9. ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัม ท่านหรือผู้ช่วยใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไปหรือไม่?

- สรุปได้ว่า ระหว่างการกรอหรืออะมัลกัมมีผู้ใช้เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงดูดละอองน้ำควบคู่กันไป 58 คน (63.04 %) ไม่มีการใช้ 34 คน (36.96 %) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ 9 คน รวมตอบ 92 คน)

10. ในปัจจุบันนี้ท่านยังคงพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมในที่ทำงานของท่านอยู่หรือไม่?

- สรุปได้ว่า มีการพบเห็นหยดปรอทเล็กๆ หก หล่นกระจายอยู่โดยรอบเครื่องบั่นอะมัลกัมเป็นประจำ 4 คน (4.82 %) มีการพบเห็นแต่รีบจัดการเก็บคืนภาชนะทันที 13 คน (15.66 %) ไม่เคยพบเห็นนานแล้ว 66 คน (79.52 %)

แบบประเมินความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำไปใช้

ผู้เข้าอบรมเรื่อง “วิชาการสาธารณสุขการใช้ปรอทอย่างปลอดภัย ในงานทันตกรรม”

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจ/ความรู้ความเข้าใจ/การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ของผู้เข้าอบรม “วิชาการสาธารณสุขการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม” เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อถ่ายทอดความรู้ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับกลไกและขบวนการควบคุมการใช้ปรอทในวิชาชีพทันตกรรมอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานตื่นตัว เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันพิษจากไอปรอท จากการอบรมครั้งนี้มีผู้เข้าอบรม จำนวน 113 คน มีผู้ตอบแบบประเมิน 65 คน (57.52 %) ไม่ตอบแบบประเมิน 48 คน (42.48 %) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินโดยทั่วไป

1. ผู้ตอบเป็นเพศหญิง 62 คน (95.38 %) เป็นเพศชาย 3 คน (4.62 %)

2. สถานภาพของผู้ตอบดำรงตำแหน่งทันตแพทย์ 11 คน (16.92 %) ผู้ช่วยทันตแพทย์ 21 คน (32.31 %) เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 27 คน (41.54 %) ตำแหน่งอื่นๆ/ไม่ระบุ 6 คน (9.23 %)

ตอนที่ 2 ตารางแสดง ผลการวิเคราะห์เกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม
ระดับเกณฑ์: ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด (ไม่ตอบ) เกณฑ์= ความพึงพอใจ

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านวิทยากร						
1. การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	14 คน 21.54 %	44 คน 67.70 %	7 คน 10.76 %			มาก
2. การถ่ายทอดของวิทยากร	12 คน 18.46 %	43 คน 66.16 %	10 คน 15.38 %			มาก
3. ความสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	12 คน 18.46 %	44 คน 67.70 %	9 คน 13.84 %			มาก
4. การใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	15 คน 23.08 %	40 คน 61.54 %	8 คน 12.30 %	2 คน 3.08 %		มาก
5. การตอบคำถามของวิทยากร	16 คน 24.62 %	44 คน 67.70 %	4 คน 6.15 %	1 คน 1.53%		มาก
6. เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	18 คน 27.69 %	37 คน 56.93 %	9 คน 13.84 %	1 คน 1.54 %		มาก
ด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร						
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	11 คน 16.93 %	49 คน 75.38 %	5 คน 7.69 %			มาก
2. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	11 คน 16.93 %	45 คน 69.23 %	9 คน 13.84 %			มาก
3. ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนามีความเหมาะสม	7 คน 10.76 %	46 คน 70.77 %	11 คน 16.93 %	1 คน 1.54 %		มาก
4. อาหาร มีความเหมาะสม	7 คน 10.76 %	45 คน 69.24 %	13 คน 20.00 %			มาก
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่						
1. การบริการของเจ้าหน้าที่	10 คน 15.39 %	53 คน 81.54 %	2 คน 3.07 %			มาก
2. การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ	10 คน 15.39 %	50 คน 76.92%	5 คน 7.69 %			มาก
3. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	10 คน 15.39 %	51 คน 78.46 %	4 คน 6.15 %			มาก
4. การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่	12 คน 18.46 %	48 คน 73.85 %	5 คน 7.69 %			มาก

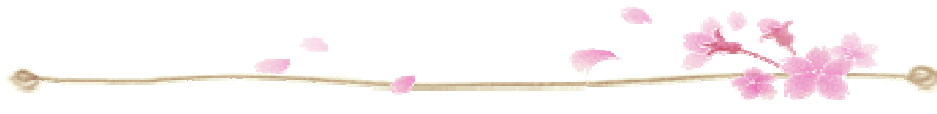
ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อนการอบรม	5 คน 7.69 %	27 คน 41.53 %	29 คน 44.62 %	3 คน 4.62 %	1 คน 1.54 %	ปานกลาง
2. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม	14 คน 21.54 %	46 คน 70.77 %	5 คน 7.69 %			มาก
3. สามารถบอกประโยชน์ได้	12 คน 18.46 %	50 คน 76.92 %	2 คน 3.08 %	1 คน 1.54 %		มาก
4. สามารถอธิบายรายละเอียดได้	8 คน 12.30 %	46 คน 70.77 %	10 คน 15.39 %		1 คน 1.54 %	มาก
5. สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลความคิดสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบ	10 คน 15.39 %	49 คน 75.38 %	6 คน 9.23 %			มาก
6. บุรณาการทางความคิดสู่การทำงานเป็นทีม/การปรับตัวของบุคลากร/การปฏิรูประบบการทำงานในการปฏิบัติงาน	11 คน 16.93 %	46 คน 70.77 %	8 คน 12.30 %			มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้						
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	21 คน 32.30 %	41 คน 63.08 %	3 คน 4.62 %			มาก
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานได้	20 คน 30.77 %	39 คน 60.00 %	6 คน 9.23 %			มาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในครั้งต่อไป
- เรื่องการใช้และการจัดการปรอทให้ปลอดภัยในงานทันตกรรมนั้น ในแต่ละคลินิกบริการยังมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน บางแห่งไม่ตระหนักเพราะไม่คิดว่าจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเรา หรือสิ่งแวดล้อม ที่ชัดเจนและการแก้ไข ปรับปรุงแนวทาง ต้องกระตุ้นมากเพราะเป็นความเคยชิน
- ถ้าเป็นไปได้ นอกจากการมีแนวทางเป็นเอกสารสนับสนุนแล้ว น่าจะกำหนดออกมาเป็นมาตรฐานเดียวกันในเรื่อง การดำเนินงานทางทันตกรรม (เรื่อง amalgam) ที่ต้องจัดให้มีระบบที่ปลอดภัย มีการนิเทศติดตาม หรือ ประเมิน เหมือนเรื่องอื่นๆ
- วิธีการนำเสนอของวิทยากรบางท่านไม่ค่อยน่าสนใจ ผู้เข้าร่วมประชุมรู้สึกง่วง และไม่คอยให้ความสนใจเท่าไร
- หัวข้อเรื่องการบรรยายโดยรวม น่าสนใจมาก อยากให้มีการจัดอบรมอีก มีหนังสือและคู่มือเกี่ยวกับอะมัลกัมแจก พร้อมกระเป๋ าขอขอบคุณที่มงานอาจารย์มากค่ะ
- ต้องการให้มีการนำเสนอวัสดุอื่นบ้าง
- เนื้อหาเพิ่มมากขึ้น
- ตระหนักถึงพิษของปรอทเพิ่มมากขึ้น
- อยากให้มีโครงการจัดวิชาการสัญจร ให้ความรู้ดี ๆ อย่างนี้มาแวะเวียนสู่จังหวัดน่าน อย่างนี้บ่อย ๆ ค่ะ

ครั้งที่ 5 สถาบันทันตกรรม ร่วมกับ กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลแพร์
ณ ห้องประชุม ชั้น 6 อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลแพร์ จังหวัดแพร์
ในวันอังคารที่ 10 สิงหาคม 2553 มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 70 คน

ภาพการจัดบอร์ดนิทรรศการและบรรยากาศการอบรม

กำหนดการอบรม “วิชาการสัญจรการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม”

วัน / เวลา	หัวข้อและ วิชาการ/วิทยากร
๐๘.๓๐ -๐๘.๔๕ น.	ลงทะเบียนการอบรม
๐๘.๔๕ -๐๙.๐๐ น.	กล่าวเปิดการอบรม โดย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแพร์
๐๙.๐๐ -๑๐.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง พิษวิทยาของปรอท โดย รศ. เซวงเกียรติ แสงศิรินาวิน
๑๐.๓๐ -๑๒.๐๐ น.	บรรยายเรื่อง หลักฐานการสนับสนุนมาตรฐานการใช้ปรอทอย่างปลอดภัยในงานทันตกรรม โดย ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๐๐น.	แนวทางการใช้อะมัลกัมในโรงพยาบาลแพร์ โดย ทพ.รติดา สุรราพันธ์
๑๔.๐๐ -๑๖.๐๐ น.	เสวนาประสบการณ์ การจัดการและใช้ปรอทอย่างปลอดภัย การรีอะมัลกัม แนวทางปฏิบัติการป้องกันและควบคุมไอปรอท การจัดการเมื่อเกิดอุบัติเหตุปรอทหก หล่นพื้น และปัจจัยการเกิด ไอปรอท การป้องกันภัยอันตรายจากปรอท และการสรูป Dental mercury ในคลินิกทันตกรรม โดย นางรุ่งริยา แจ่มจรัส นางทรงพร จูแรงบุญ นางคำปอน นาให้ผล นางพรรณณี เพิ่มดี นายศิริชัย พูลสุข ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์
๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น.	นำเสนอผลงาน/ซักถามข้อสงสัย โดย รศ. เซวงเกียรติ แสงศิรินาวิน ทพ.กฤษดา ปัญจวัฒน์

แบบประเมินความพึงพอใจ / ความรู้ความเข้าใจ / การนำปรอทไปใช้อย่างปลอดภัย ในงานทันตกรรม”
ณ โรงพยาบาลแพร์ จ.แพร์ วันอังคารที่ 10 สิงหาคม 2553

คำอธิบาย แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมินตอบให้ครบทั้ง 3 ตอน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

ผู้เข้าอบรม จำนวน 70 คน ส่งแบบประเมิน 44 คน (62.86 %) ไม่ส่งแบบประเมิน 26 คน (37.14 %)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินโดยทั่วไป

1. เป็นเพศหญิง 41 คน (93.18 %) เป็นเพศชาย 3 คน (1.82 %)
2. สถานภาพของผู้ตอบอ่ารงตำแหน่ง
 - ทันตแพทย์ 5 คน (11.36 %) - ผู้ช่วยทันตแพทย์ 13 คน (29.54 %)
 - เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 24 คน (54.55 %) - อื่นๆ ไม่ระบุ 2 คน (4.55 %)

ตอนที่ 2 ตารางแสดง ผลการวิเคราะห์เกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม
ระดับเกณฑ์: ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด (ไม่ตอบ) เกณฑ์= ความพึงพอใจ

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านวิทยากร						
1. การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร	9 คน 20.45 %	30 คน 68.18 %	5 คน 11.36 %			มาก
2. การถ่ายทอดของวิทยากร	12 คน 27.27 %	30 คน 68.18 %	2 คน 4.54 %			มาก
3. ความสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น	10 คน 22.73 %	32 คน 72.73 %	2 คน 4.54 %			มาก
4. การใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	10 คน 22.73 %	31 คน 70.45 %	3 คน 6.82 %			มาก
5. การตอบคำถามของวิทยากร	10 คน 22.73 %	30 คน 68.18 %	4 คน 9.09 %			มาก
6. เอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสม	13 คน 29.55 %	23 คน 52.27 %	7 คน 15.91 %	1 คน 2.27 %		มาก
ด้านสถานที่ / ระยะเวลา / อาหาร						
1. สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม	8 คน 18.18 %	32 คน 72.73 %	4 คน 9.09 %			มาก
2. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	6 คน 13.64 %	29 คน 65.10 %	7 คน 15.91 %	2 คน 4.54 %		มาก
3. ระยะเวลาในการอบรม / สัมมนามีความเหมาะสม	4 คน 9.09 %	29 คน 65.10 %	7 คน 15.91 %	2 คน 4.54 %		มาก
4. อาหาร มีความเหมาะสม	4 คน 9.09 %	26 คน 59.10 %	14 คน 31.81 %			มาก
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่						
1. การบริการของเจ้าหน้าที่	8 คน 18.18 %	32 คน 72.73 %	4 คน 9.09 %			มาก
2. การประสานงานของเจ้าหน้าที่โครงการ	4 คน 9.09 %	36 คน 81.82 %	4 คน 9.09 %			มาก
3. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	6 คน 13.64 %	33 คน 77.27 %	5 คน 11.36 %			มาก
4. การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่	7 คน 15.91 %	30 คน 72.73 %	7 คน 15.91 %			มาก

ประเด็นความคิดเห็น	5	4	3	2	1	เกณฑ์
ด้านความรู้ความเข้าใจ						
1. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อนการอบรม	3 คน 6.82 %	19 คน 43.18 %	20 คน 45.46 %	1 คน 2.27 %	1 คน 2.27 %	ปาน กลาง
2. ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการอบรม	16 คน 36.36 %	25 คน 56.82%	3 คน 6.82 %			มาก
3. สามารถบอกประโยชน์ได้	10 คน 22.73 %	32 คน 72.73 %	2 คน 4.54 %			มาก
4. สามารถอธิบายรายละเอียดได้	9 คน 20.45 %	29 คน 65.91 %	6 คน 13.64 %			มาก
5. สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลความคิดสู่การ พัฒนางานอย่างเป็นระบบ	6 คน 13.64 %	34 คน 77.27 %	4 คน 9.09 %			มาก
6. บุรณาการทางความคิดสู่การทำงานเป็นทีม/การ ปรับตัวของบุคลากร/การปฏิรูประบบการทำงานใน การปฏิบัติงาน	7 คน 15.91 %	34 คน 77.27 %	3 คน 6.82 %			มาก
ด้านการนำความรู้ไปใช้						
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานได้	14 คน 31.82 %	29 คน 65.91 %	1 คน 2.27 %			มาก
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานได้	12 คน 27.27 %	30 คน 72.73%	2 คน 4.54 %			มาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรจัดอบรมปีละ 2 ครั้ง
- ได้มีการรู้จักซึ่งกันและกันมากขึ้น
- จัดทำ PowerPoint ให้ตัวใหญ่และชัดเจนกว่านี้ บางทีมองไม่เห็นเนื้อหา
- อยากให้มีการอบรมเรื่องพิษปรอท อย่างนี้อีกต่อไป ทุก ๆ ปี

